

Spis treści

Od Redaktora.....	9
Wprowadzenie. Prawo międzynarodowe jako system prawa (przegląd zagadnień badawczych i koncepcja badań) (<i>Roman Kwiecień</i>) ...t.....	11
1. „Systemowość” jako podejście badawcze do prawa międzynarodowego.....	11
2. System prawa jako problem nauki prawa.....	18
2.1. Pojęcie systemu prawa.....	18
2.2. Koncepcja badań składających się na książkę i przegląd głównych zagadnień badawczych.....	26
2.3. Przegląd szczegółowych problemów analizowanych w książce i związanych z systemowością prawa międzynarodowego w świetle pozycji prawnej państw.....	29
2.3.1. <i>lus ad helium</i> a zupełność walidacyjna i kwalifikacyjna prawa międzynarodowego.....	29
2.3.2. Instytucja uznania a zupełność walidacyjna i kwalifikacyjna prawa międzynarodowego.....	30
2.3.3. Sądownictwo międzynarodowe a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego [problem <i>non liquet</i> i tzw. sporów pozaprawnych (<i>non-legal disputes</i>)].....	31
2.3.4. Immunitet jurysdykcyjny państw a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego.....	32
2.3.5. Reżim odpowiedzialności międzynarodowej państw a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego.....	32
2.3.6. Sankcje międzynarodowe a zupełność kwalifikacyjna i decyzyjna prawa międzynarodowego.....	33
3. Struktura książki.....	34

Część I

Państwo, jego suwerenność i tworzenie prawa międzynarodowego a jego cechy systemowe - zupełność, jedność, powszechność i otwartość

1. Państwo i jego suwerenność a prawo międzynarodowe jako system prawa (<i>Roman Kwiecień</i>).....	37
1.1. Suwerenność jako główna konsekwencja państwowości.....	37
1.2. Funkcje suwerenności i jej skutki dla prawa międzynarodowego jako systemu.....	42
2. Państwa jako suwerenni „międzynarodowi prawodawcy” a systemowe cechy prawa międzynarodowego (<i>Roman Kwiecień</i>).....	47
2.1. Zupełność prawa międzynarodowego a status prawny państw.....	47
2.1.1. Pojęcie zupełności systemu prawa a prawo międzynarodowe.....	47
2.1.2. Doktryna <i>Lotus</i> a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego, czyli państwa jako „międzynarodowi prawodawcy”.....	50
2.1.3. Zgoda państw jako źródło normatywności prawa w społeczności międzynarodowej a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego.....	54
2.1.4. Ogólne zasady prawa a zupełność walidacyjna prawa międzynarodowego.....	76
2.2. Jedność i powszechność jako cechy systemowe prawa międzynarodowego a status prawny państw.....	81
2.2.1. Jedność i powszechność prawa międzynarodowego a jego systemowość - ich wzajemne związki i uwarunkowania.....	81
2.2.2. Normatywne podstawy jedności i powszechności prawa międzynarodowego a problem jego systemowej spójności.....	88
2.2.3. Jedność i powszechność prawa międzynarodowego a problem tzw. fragmentacji.....	93
2.3. Status prawny państw a problem otwartości/zamkniętości prawa międzynarodowego jako systemu.....	99

Część II

Akty uznania i *ius ad helium* jako obszary władczej działalności państw a systemowość prawa międzynarodowego

3. Uznanie jako akt jednostronny państwa a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Przemysław Saganek</i>).....	109
3.1. Uwagi wprowadzające.....	109
3.2. Prawotwórczy czy deklaratoryjny skutek uznania - problem teorii deklaratywnych i konstytutywnych a prawo międzynarodowe jako system prawa.....	111
3.2.1. Rekonstrukcje dwóch głównych teorii.....	111
3.2.2. Krytyka teorii deklaratywnych i konstytutywnych.....	117

3.2.3. Próba wyrwania się z paradygmatu sporu między teoriami deklaratywną i konstytutywną.....	119
3.3. Pozycja tworu nieuznanego.....	135
3.4. Obowiązek nieuznawania sytuacji nielegalnych.....	139
3.5. Problem obowiązku uznania innych podmiotów niż państwa.....	160
3.6. Zakończenie - systemowe, asystemowe i antysystemowe właściwości uznania międzynarodowego.....	163
4. <i>Ius ad helium</i> a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Michał Kowalski).....	167
4.1. Uwagi wprowadzające.....	167
4.2. Podstawy normatywne i problemy definicyjne <i>ius ad helium</i>	174
4.3. Interwencja humanitarna a współczesne <i>ius ad helium</i>	186
4.4. Prawo do samoobrony i użycie siły w obronie własnych obywateli.....	194
4.5. Zakończenie - systemowe ujmowanie <i>ius ad helium</i> warunkiem jego efektywności.....	202

Część III

Sądowe stosowanie prawa międzynarodowego w świetle roli państw w administrowaniu „sprawiedliwością międzynarodową” - system czy chaos?

5. Sądownictwo międzynarodowe a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Bartłomiej Krzari).....	205
5.1. Uwagi wprowadzające.....	205
5.2. Podmiot orzekający.....	207
5.3. Przedmiot orzekania.....	215
5.4. Podstawa orzekania.....	231
5.5. Zakończenie - ku systemowi sądownictwa międzynarodowego.....	250
6. Immunitet państwa a systemowy charakter prawa międzynarodowego (Marcin Kałduński).....	263
6.1. Uwagi wprowadzające.....	263
6.2. Immunitet państwa.....	265
6.2.1. Pojęcie i funkcje immunitetu państwa.....	265
6.2.2. Relacje między immunitetem państwa a suwerennością państwową... ..	268
6.3. Immunitet państwa w świetle konstytutywnych cech systemu prawa międzynarodowego: zupełności oraz spójności i niesprzeczności.....	282
6.3.1. Zupełność prawa międzynarodowego a immunitet państwa.....	283
6.3.1.1. Relacje między immunitetem państwa a prawami jednostek....	283
6.3.1.2. Immunitet państwa - gwarant zupełności systemowej prawa międzynarodowego?.....	293

6.3.2. Spójność i niesprzeczność prawa międzynarodowego a immunitet państwa.....	297
6.4. Zakończenie - ambiwalentne znaczenie immunitetu państwa dla systemowości prawa międzynarodowego.....	312

Część IV

Pozycja państw a stosowanie prawnomiędzynarodowych reguł „drugiego rzędu” - uszczelnianie czy rozluźnianie systemu?

7. Odpowiedzialność międzynarodowa państwa za działania zabronione a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Michał Balcerzak</i>).....	319
7.1. Uwagi wprowadzające.....	319
7.2. Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym - ewolucja doktrynalna i prace Komisji Prawa Międzynarodowego ONZ.....	323
7.3. Odpowiedzialność państwa w prawie międzynarodowym - przegląd zagadnień podstawowych.....	337
7.4. Zakończenie - znaczenie odpowiedzialności międzynarodowej państwa dla systemowego charakteru prawa międzynarodowego.....	351
8. Sankcje międzynarodowe a systemowy charakter prawa międzynarodowego (<i>Edyta Lis</i>).....	355
8.1. Uwagi wprowadzające.....	355
8.2. Sankcje a samopomoc.....	358
8.2.1. Sankcje.....	358
8.2.2. Samopomoc (<i>self-help</i>).....	361
8.2.3. Relacje między sankcjami a samopomocą.....	373
8.3. <i>Countermeasures</i>	379
8.3.1. Pojęcie <i>countermeasures</i>	379
8.3.2. <i>Countermeasures</i> w pracach Komisji Prawa Międzynarodowego.....	383
8.3.3. Warunki niezbędne do stosowania <i>countermeasures</i>	388
8.3.4. <i>Collective countermeasures</i>	396
8.4. Podmioty uprawnione do egzekwowania odpowiedzialności międzynarodowej w świetle Artykułów o odpowiedzialności państw za działania zabronione.....	413
8.5. Zakończenie - rola sankcji w perspektywie systemowości prawa międzynarodowego.....	422
Konkluzje: Państwo i prawo międzynarodowe - „żyjąca symbioza”? (<i>Roman Kwiecień</i>).....	429
Noty o Autorach.....	437